

Prepoznavanje plemenitih vrednot

Državni svet – soustanovitelj in častni pokrovitelj projekta Rastoča knjiga

■ **Mitja Bervar**, mag. manag., je predsednik Državnega sveta Republike Slovenije. Pred tem je bil med drugim ravnatelj SNG Opera in balet Ljubljana, generalni sekretar Društva slovenskih skladateljev, generalni sekretar Slovenskega glasbeno-informacijskega centra (SIGIC). V mladosti je bil zelo dejaven na področju športa (rokomet in košarka). Že zgodaj se je udeleževal tudi na kulturnem področju: kot igralec, instrumentalist ter pevec. Bil je pevec v različnih zborovskih zasedbah ter zborovodja različnih pevskih zborov. Kot zborovodja je prejel različna občinska, regijska in državna priznanja.

V Državnem svetu, drugem domu slovenskega parlamenta, smo odprti za pobude, ki prihajajo iz civilne družbe. Zavedamo se, da s podporo projektom, kot je Rastoča knjiga, podpiramo vrednote znanja, kulture in ustvarjalnega delovanja na vseh področjih. Zavedamo se, da nam te vrednote pomagajo, da lahko rastemo kot narod.

Slovenska beseda in s tem kultura v najširšem smislu je neprecenljiva dodana vrednost, ki daje slovenskemu okolju poseben profil in je obenem dejavnik našega narodnega razvoja. Kot taka je beseda ena najvažnejših prvin identitete in trdno sidro v valovih globalizacije. To zavedanje je še posebej pomembno, saj je globalizacija nevaren talilni lonec nacionalnih kultur.

Projekt povezuje in plemeniti

Konec leta 2000 je Državni svet prevzel častno pokroviteljstvo nad projektom Rastoča knjiga. Ena od pomembnejših nalog Državnega sveta je namreč tudi povezovanje s civilno družbo oziroma z interesi, ki se preko civilne družbe raztezajo na segmente gospodarstva, šolstva, kulture, zdravstva, sociale, znanosti, kmetijstva itd. S podporo civilni družbi skuša Državni svet pomagati pri preseganju ozkih strankarskih interesov in prostor politike odpirati širšim interesnim skupinam. To pa je v sodobni družbi, kjer se politični interesi pogosto koncentrirajo okoli ozkih političnih skupin, še toliko bolj pomembno, saj si državljani želijo več glasu pri sprejemanju političnih odločitev, ki vselej pomembno vplivajo na življenje posameznikov in družbe kot celote.

Abeceda odličnosti po izboru učenk in učencev Osnovne šole Stična (foto: arhiv Državnega sveta in Društva Rastoča knjiga)

Državni svet je v projektu *Rastoča knjiga* prepoznal enega dragocenih mehanizmov, ki lahko pripomore k povezovanju raznolikih ustvarjalnih moči v našem narodu znotraj in zunaj matičnih meja države Republike Slovenije in k sodelovanju vabi tudi zamejce in izseljence. Mednarodni del projekta – Združene Rastoče knjige sveta – pa z našo državo povezuje že 12 držav: Avstrijo, Rusijo, Indijo, Hrvaško, Srbijo, Rusijo, Madžarsko, Irsko, Gruzijo, Francijo, Norveško in Italijo.

V osrčju projekta je knjiga kot simbolna nosilka znanja in informacij. Vsak njen list je dragocen zapis ustvarjalnosti ne glede na to, za katero področje gre. Za Slovence je knjiga sama po sebi vrednota, saj smo se

kot narod konstituirali z njeno pomočjo. Tako kot je Trubarja, očeta prve slovenske knjige, vodila misel, da bi njegovi rojaki s knjigo v svojem jeziku rasli k Bogu, se s pomočjo projekta *Rastoča knjiga* skuša ponazoriti dosedanji razvoj ter identiteto Slovencev kot učence se in nenehno razvijajoče se družbe. Vodilo projekta je izpostavljanje vrednot znanja, mojstrstva in odličnosti kot temeljnih podlag za vsestranski razvoj posameznika in naroda kot celote. Brez znanja in mojstrstva ne more biti odličnosti, kar pomeni, da družba ne more hoditi po poti napredka in blaginje.

Projekt na izviren način promovira vse bogastvo znanja in dosežkov, ki so prispevali k dosedanjemu kulturnemu, znanstvenemu

in gospodarskemu razvoju ter napredku. S projektom se najširšemu krogu državljanov vseh generacij razkriva in približuje plemenite vrednote, ki so k ustvarjalnosti vodile predhodnike in ki tudi danes spodbujajo našo intelektualno in duhovno rast. Gre za trajne civilizacijske vrednote, ki so se izkazale kot nosilke pozitivnih sporočil ne glede na stranpoti, ki človeštvo vsake toliko časa iz ustvarjalnosti zavedejo v destrukcijo, vojne in moralni razkroj. Prav plemenite vrednote so tiste, na osnovi katerih je človeštvo vsakič našlo izhod iz krize in iz še tako brezupnih razmer ter pričelo z novim ustvarjalnim ciklom. Pozitivne vrednote so temelj obstoja človeštva na planetu in temu duhu zavzeto sledi ideja *Rastoče knjige*. Pozitivna sporočila naših mislecev so zapisana v temelje kipca *Deklice z Rastočo knjigo* v Severnem ljubljanskem parku Navje. Kipec deklice vsako leto – ne le simbolično, temveč tudi dejansko – 'zraste', obogaten z novim listom na podstavku, na katerem je zapisana nova plemenita misel.

Priložnost, ki ponuja pot

Ideja o pomenu vrednot znanja, mojstrstva in odličnosti se utrjuje tudi na lokalni ravni. Izpostavim naj, da je Državni svet tudi zastopnik lokalnih interesov, ki so v Državnem svetu prevladujoči, saj je v 40-članskem Državnem svetu 22 lokalnih predstavnikov. K projektu je do danes pristopilo več kot petdeset različnih ustanov: osnov-

Smisel projekta je veliko globlji: ljudem vseh generacij, še posebej mladim, pokazati prepotrebno pravo življenjsko in profesionalno pot, jih aktivno usmeriti v prepoznavanje plemenitih vrednot ustvarjalnosti, študioznosti, delovne vztrajnosti, vneme in zanosa.

nih šol, občin, knjižnic, muzejev in društev. Značilno je, da k projektu pristopajo inovativno in je vsaka postavitev odraz izvirnosti posameznega okolja. V Brežicah so npr. postavili 'rastoči' eHrast, v Podzemlju v Beli krajini brezo z rastočimi listi, posvečeno osebam in dogodkom iz njihovega okolja, človeškim vrednotam ipd. *Rastoči knjigi*

uspeva pomembne posameznike in njihove dosežke izvirno predstaviti javnosti, še posebej mladim.

Drugod projekt širijo po zgledu Deklice z Rastočo knjigo tudi s kipci, npr. Marjetko z Rastočo knjigo (Šmarješke Toplice), pa tudi Brusničanko, Topličanko, Šentjanžanko z Rastočo knjigo, imajo jo tudi v Stični in še kje. Postavitve rastejo v sozvočju z lokalno kulturno in literarno dediščino, krasijo pa jih zapisi misli, ki jih prispevajo učenci. V Velikem Gabru so – inovativno – v okviru projekta pričeli celo s praznikom pridelka – korenja; po njegovi odlični kakovosti je to okolje tradicionalno znano v širši okolici. Spet drugje, npr. v Ormožu, so k projektu pristopili v okviru literarno-likovne kolonije Malek. Posebno poglavje predstavlja *Abececa odličnosti*, ki v okviru projekta *Rastoča knjiga* nastaja po izboru učenek in učencev, pri čemer spodbuja pomembne vrednote. S projektom ponekod živijo celi kraji, kot je to npr. Primskovo v občini Šmartno pri Litiji, kjer so za *Rastočo knjigo* popisali osemnajst pomembnih osebnosti, ki so v kraju pustile svojo sled, zbirko pa dopolnjujejo in jo željni puščajo odprto za vse, ki se bodo vanjo 'vpisali' v prihodnosti.

Projektu se pridružujejo tudi knjižnice, zlasti na Dolenjskem, in muzeji (Muzej krščanstva na Slovenskem). Ob Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu po zgledu Severnega ljubljanskega parka Navje domuje Park Rastoče knjige, kjer vsako leto obeležujejo dva projekta, pomembna za Novo mesto in njegovo literarno, kulturno in duhovno dediščino. Med drugim je po zgledu Združenih Rastočih knjig sveta v sodelovanju z mestno občino uspešno zaživel projekt Združene Rastoče knjige partnerskih mest Novega mesta.

Stalna razstava *Rastoča knjiga* v Muzeju krščanstva na Slovenskem, Stična, november 2015 (foto: arhiv Državnega sveta in Društva rastoča knjiga)

Zelo pomembno je, da projekt ni zamišljen kot suhoparen pomnik, namenjen čaščenju pomembnih posameznikov. Smisel projekta je veliko globlji: ljudem vseh generacij, še posebej mladim, pokazati prepotrebno pravo življenjsko in profesionalno pot, jih aktivno usmeriti v prepoznavanje plemenitih vrednot ustvarjalnosti, študioznosti, delovne vztrajnosti, vneme in zanosa. V mladih je mogoče s pomočjo projekta že v ranih letih spodbuditi dragocen občutek, da znanje v sebi skriva velikansko moč, pri starejših pa projekt spodbuja ustvarjalnost in inovativnost kot vseživljenjsko aktivnost, saj starejši, če jim to seveda dopušča zdravje, zmorejo prenašati zelo dragocene izkušnje in veliko modrost na mlajše generacije. Zavedati se moramo, da je za dva milijonski narod, kakršen je slovenski, pomemben prav vsak posameznik. Nimamo rudnikov zlata, diamantov, nimamo nafte. Naše pravo in edino bogastvo so naši ljudje, njihove ideje, ustvarjalnost in inovativnost. Kot država moramo odgovorno poskrbeti, da viri naše vsestranske ustvarjalnosti ne bodo nikoli presahnil. ◀

Zapis učencev OŠ Podbočje o *Rastoči knjigi* (foto: arhiv Državnega sveta in Društva rastoča knjiga)